

MØTEINNKALLING

Regionrådet for Hadeland IPR

Dato: 26.03.2021 kl. 09:00
Sted: Digitalt møte via Teams
Arkivsak: 21/00032
Arkivkode:

Eventuelt forfall meldes til Vibeke Buraas Dyrnes tlf. 934 47 376 eller via e-post til vibeke.buraas.dyrnes@gran.kommune.no. **Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.**

NB!

Saksdokumenter sendes også til første vararepresentant. Disse møter bare etter særskilt innkalling.

SAKSLISTE

4/21	11/00495-88	Arbeidet med en ny regional plan – «Hadelandsstrategien»
5/21	11/00495-87	NOU 2020:15 Det handler om Norge – Bærekraft i hele landet – Utredning om konsekvenser av demografiutfordringer i distriktene
6/21	11/00495-89	Årsmelding 2020 for Regionrådet for Hadeland - Interkommunalt politisk råd
7/21	11/02958-301	Regional handlingsplan 2021 - revidert etter ferdig regnskap 2020

ORIENTERINGER

- Innledninger til sak 4/21
- Innledninger til sak 5/21 fra KS om NOU 2020:15
- Nytt fra Fylkeskommunene
- Visit Oslo

Vibeke Buraas Dyrnes, 19. mars 2021

4/21 Arbeidet med en ny regional plan – «Hadelandsstrategien»

Arkivsak-dok. 11/00495-88
Arkivkode. 026
Saksbehandler Vibeke Buraas Dyrnes

Saksgang	Møtedato	Saknr
Regionrådet	26.03.2021	4/21

Daglig leders innstilling:

Regionrådet for Hadeland IPR tar notatet om det regionale planarbeidet framover til orientering.

Saksdokumenter

Notat 18.mars - Orientering om arbeidet med en ny regional plan – «Hadelandsstrategien»
Regional Plan for Hadeland 2015-21

Vedlagt

Ja
Ja

Saksopplysninger:

Regional plan for Hadeland skulle egentlig vært revidert i 2020, men dette har trukket ut pga. regionreformen og diskusjoner rundt regionrådets videre organisering. Regionrådets administrasjon har nå startet arbeidet med en skisse til en ny regional plan. Etter vår vurdering er det ikke nødvendig å gi planen status som en vanlig regional plan etter plan- og bygningslovens regler. Ideen er å lage en enkel og strategisk rettet plan, som går direkte inn på de viktigste utfordringene som vi på Hadeland står overfor, og som Regionrådet for Hadeland IPR skal engasjere seg i. Vi foreslår at den foreløpige arbeidstittelen er «Hadelandsstrategien».

I vedlagte notat er det redegjort for noen tanker om planarbeidet, bl.a. tre punkter som må gjennomgås i prosessen fram til den endelige Hadelandsstrategien. Dette er ikke ment som en kronologisk liste, det er naturlig å arbeide med næringsstrategi tidlig i prosessen:

1. Definerings av de viktigste temaene som skal behandles i planen.
2. Gjennomgang av Regional plan for Hadeland 2015-2021 og gjennomgang og oppdatering av kunnskapsgrunnlaget som ligger til grunn for tidligere planer.
3. Næringsstrategi for Hadeland.

Det vedlagte notatet inneholder også noen foreløpige tanker om faktorer og temaer som bør belyse i arbeidet med en næringsstrategi for Hadeland og i selve «Hadelandsstrategien». Det vil bli redegjort nærmere for disse forslagene og problemstillingene i møtet.

Vurdering:

Vedlegg til sak

Notat - Orientering
om arbeidet med en r

Regional_plan_Hadel
and vedtatt FT-sak 1-

5/21 NOU 2020:15 Det handler om Norge – Bærekraft i hele landet – Utredning om konsekvenser av demografiutfordringer i distriktene

Arkivsak-dok. 11/00495-87
Arkivkode. 026
Saksbehandler Vibeke Buraas Dyrnes

Saksgang	Møtedato	Saknr
Regionrådet	26.03.2021	5/21

Daglig leders innstilling:

Regionrådet for Hadeland IPR tar «NOU 2020:15 Det handler om Norge» til orientering.

En del av problemstillingene som tas opp i rapporten er relevante for det regionale planarbeidet framover og vil bli vurdert i tilknytning til det arbeidet.

Saksdokumenter

NOU 2020:15 Det handler om Norge

Vedlagt

Ja

Saksopplysninger:

NOU 2020:15 ble lagt fram av det såkalte Normann-utvalget i desember 2020. Utvalget var oppnevnt ved kongelig resolusjon i oktober 2019, og la fram en omfattende rapport på mer enn 200 sider. Rapporten er sendt på høring med frist 26. mars 2021.

Den fullstendige tittelen på NOU-rapporten er: **Det handler om Norge – Bærekraft i hele landet – Utredning om konsekvenser av demografiutfordringer i distriktene.** NOU-rapporten tar spesielt opp utfordringer knyttet til den bekymringsfulle befolkningsutviklingen i distriktene i Norge.

Her er en oversikt over hovedtemaene i rapporten:

- Befolkningsutvikling og aldring i områder med spredt bosetting (kap. 2)
- Distriktpolitiske virkemidler og politikk for distriktene (kap. 3)
- Tjenesteorganisering som distriktpolitisk tema (kap. 4)
- Inntektssystemet for kommunene – en forutsetning for gode og likeverdige tjenester i distriktene (kap. 5)
- Aldring og økt behov for helse- og omsorgstjenester (kap. 6)
- Boligmarkedet i distriktene og egnede boliger (kap. 7)
- Utdanningssystemet og distriktenes tilgang til kompetanse (kap. 8)
- Infrastruktur knytter distriktene sammen (kap. 9)

KS Innlandet har engasjert seg i denne saken, og arrangerte møte med fylkesordførere og ordførerne den 3. februar der det ble gitt innspill til saken med

sikte på å samle seg om noen felles forslag som fylkeskommunen og kommunene tar inn i sine uttalelser om utredningen. KS Innlandet har oppfordret kommunene om å uttale seg om NOU-rapporten, og fylkesstyret har og fattet følgende vedtak:

Styret i KS Innlandet kjenner seg godt igjen i den situasjonsbeskrivelsen utvalget gjør av utfordringene i distriktene og støtter opp om å utvikle tiltak innen den «brede distriktpolitikken» som kan gi likeverdig grunnlag for å utvikle attraktive og gode lokalsamfunn. Utvikling av nye arbeidsplasser er viktig, det vises her til vår uttalelse om næringsretta virkemidler i NOU 2020:12 Brantzæg-utvalget. Skal en lykkes i å snu flyttestrømmen slik Norman-utvalget foreslår kreves det svært sterke virkemidler.

Etter styrets syn er følgende tiltak svært viktige:

- Forsøk; Innlandet fylke bør bli forsøksfylke for utprøving av nye distriktpolitiske virkemidler i tråd med utvalgets anbefalinger. Det bør også søkes «frikommuneforsøk» med fristilling fra statlige retningslinjer for å skape nye gode løsninger – rammestyring.*
- Digital infrastruktur og veger: Det viktigste tiltaket innen infrastrukturensatsing er at høyhastighets bredbånd til alle husstander må på plass og statens finansiering må sikre dette der markedet ikke leverer. I tillegg er det viktig å prioritere regionforstørring gjennom utbedring av fylkes og riksvegnettet.*
- Desentralisert utdanning; Å kunne ta utdanning og oppdatere kompetanse uten å flytte er viktig og det må sikres virkemidler for å utvikle dette tilbudet til vårt fylke.*
- Boligmarkeder; Det må tas en gjennomgang av skattesystem og virkemidler i Husbanken for å utvikle et mer velfungerende boligmarked («prøvebolig og seniorbolig») i distriktene og en bedre balanse mellom sentrum – periferi.*
- Finansiering av kommunal sektor; I gjennomgangen av Inntektssystemet vurdere om «hyttekommuner» med stort antall deltidsinnbyggere skal kompenseres for ekstra kostnader og må sikre at de regionalpolitiske elementene kompenserer ut fra de faktiske distriktsutfordringer som eksisterer i ulike områder. Økningen i antall eldre krever kompetanse og penger, det kreves nasjonale tiltak for å finansiere sektoren herunder ressurskrevende tjenester.*

Vurdering:

NOU-rapporten berører viktige temaer for hele distrikts-Norge, og har derfor fått en god del oppmerksomhet. Det pekes på mange aktuelle problemstillinger, først og fremst knyttet til demografiske utviklingstrekk og utfordringer. I og med at Hadeland ligger relativt sentralt er det ikke alle temaene i NOU-rapporten som er like aktuelle eller kritiske for Hadelandskommunene. Men de fleste temaene har en viss relevans også for oss på Hadeland, og de er spesielt aktuelle nå når vi har satt i gang arbeidet med et regionalt planarbeid, der befolkningsutvikling vil være et viktig tema.

Vi vil trekke fram noen momenter fra saksframlegget for styret i KS Innlandet, og de gjengis her i en litt forkortet utgave og delvis tilpasset utfordringsbildet på Hadeland:

Utfordringsbildet – mot stabilisering av folketallet?

- Utvalget gir en god beskrivelse av situasjonen i distriktene, og denne er delvis også dekkende for situasjonen på Hadeland. Befolkningsutviklingen i distrikts-Norge er utfordrende med langt flere eldre, lave fødselstall og synkende befolkningstall.
- Utvalget legger til grunn SSB sitt mellomalternativ og antar at fram til 2040 vil folketallet bare synke med 1% i sentralitetsklasse 5 og 6. Dette er optimistisk, erfaringen de seinere år er at lav-alternativet til SSB ligger nærmest den faktiske utviklingen. Telemarksforskning sine framskrivinger viser også en klart mer negativ utvikling. Utvalget viser til at fødselsoverskuddet er borte i distriktene og at flyttestrømmen må snu, fra byene mot distriktene. Dette vil kreve svært sterke virkemidler om en skal lykkes.
- Utvalget peker på at det er ikke arbeid alene som kan få folk til å bli eller flytte til distriktene. Både næringsliv og kommuner sliter med å rekruttere kvalifisert arbeidskraft. Det er det gode liv med andre kvaliteter enn det byene har å by på som kan sikre bosettingen. Distriktpolitikken må bidra til å skape bærekraftige samfunn som gir folk og virksomheter lyst til å komme og å bli værende.
 - To tanker i hodet: Det er store muligheter for å utvikle gode arbeidsplasser i lokalt næringsliv og gode lokalsamfunn å bo og leve i. For å lykkes med dette må en ha et realistisk bilde av de utfordringer som våre distrikter står overfor. Samtidig som en leter fram og markedsfører de muligheter som ligger her må vi erkjenne at vi må omstille oss til en annen demografi og finne helt nye løsninger for å kunne yte gode tidsriktige tjenester til framtidens innbyggere. Det må arbeides på begge disse frontene for å nå målet om å skape grunnlag for det gode liv i Innlandet selv med noe færre innbyggere i deler av vårt område.
 - Norge eldes – Innlandet er først ute: Innlandet er det første fylket som har flere eldre enn unge. Dette gir utfordringer knyttet til finansiering og tilstrekkelig kompetanse/arbeidskraft, noe som må løses ved nasjonale tiltak. Situasjonen gir muligheter for å utvikle nye løsninger i omsorgssektoren og i næringslivet i form av produkter og tjenester til en etter hvert kjøpesterk gruppe. Finansiering av ressurskrevende tjenester og oppgaveglidning fra sykehus til kommune må løses om tilliten til våre tjenester skal opprettholdes på sikt.
 - Infrastruktur for regionforstørring: Pandemisituasjonen har vist de digitale mulighetene, og mangelen på høyhastighets bredbånd i betydelige deler av landet. For at befolkningen skal kunne delta i samfunnslivet, for undervisning og arbeid, og for å effektivisere både i offentlig og privat sektor er vi avhengig av å få dette på plass. Markedet løser ikke dette, her må staten tunge inn.
 - For å utvikle større bo- og arbeidsmarkeder er vi avhengig av sammenhengende gode veier. Utvalget peker på at det virker som sløsing med samfunnets midler å bygge ny veg for så å legge på bompenger som gjør at den blir brukt mindre enn behovet er. Her bør

en se på alternative finansieringsformer der kapasiteten på vegen ikke overskrides. Fylkesvegene har store etterslep på vedlikehold og utbedring, dette er svært uheldig for bosetting og næringsliv i tillegg til trafiksikkerheten.

- Velfungerende boligmarkeder: I mange kommuner er markedsverdien av en bolig mindre enn byggekostnaden, og det er lite tilbud av leiligheter og rekkehus i distriktskommunene. Lav verdi gjør at boliger ikke selges eller leies ut, men blir fritidsboliger. For å få folk til å flytte til distriktene må en utvikle et mer differensiert boligtilbud, dette vil også bidra til at eldre kan få mer tilpassede boliger.
- Kompetanse: For å sikre god kompetanse til private og offentlige arbeidsgivere i distriktene er det viktig å kunne ta utdanningen/etterutdanningen ved siden av jobb og uten å flytte. Universitets- og høyskolesektoren må stimuleres til å utvikle slike programmer som kan tas desentralt og virkemidler for å sikre bestilling av dette.
- Inntektssystemet: Finansiering av kommunesektoren er avgjørende for at det kan ytes likeverdige tjenester i alle deler av landet. Det er nå et eget utvalg som gjennomgår Inntektssystemet og det er positivt at de kan vurdere om hyttekommuner som har mange fritidsbeboere bør kompenseres for merutgifter. Av større betydning er nok andre regionalpolitiske elementer i systemet, og det er klart at distriktsutfordringene er minst like store i deler av Innlandet som i nord.
- Forsøk med nye virkemidler: Utvalget foreslår å prøve ut og evaluere en del nye virkemidler før disse om de har den ønskede effekt tas i bruk i stor skala. Gratis barnehage/SFO, førerkort for 16-åringer, samling av statlige arbeidsplasser mv er interessante. Innlandet kan egne seg godt som en forsøksregion i denne sammenheng og bør søke om å bli forsøksområde. For å gi området større frihet for å utvikle gode løsninger bør en også vurdere å søke en «frikommunestatus» der statlig sektorstyring slippes opp.

Vedlegg til sak

NOU 2020 15 - Det
handler om Norge

6/21 Årsmelding 2020 for Regionrådet for Hadeland - Interkommunalt politisk råd

Arkivsak-dok. 11/00495-89
Arkivkode. 026
Saksbehandler Vibeke Buraas Dyrnes

Saksgang	Møtedato	Saknr
Regionrådet	26.03.2021	6/21

Daglig leders innstilling:

Regionrådet for Hadeland – IPR tar årsmelding 2020 til orientering.

Saksdokumenter

Årsmelding 2020
Handlingsplan med budsjett 2020
Regnskap 2020 drift 6310
Regnskap 2020 partnerskapsmidler 6311
Regnskap 2020 prosjekt og fond

Vedlagt

Ja
Ja
Ja
Ja
Ja

Saksopplysninger:

I Regionrådet for Hadeland – IPR sitt reglement står det i punkt 10 at årsmelding skal utarbeides: Årsmelding for regionrådets virksomhet utarbeides innen 15. feb. hvert år. Årsmeldingen oversendes kommunene og Viken og Innlandet fylkeskommuner.

Årsmelding 2020 sier noe om Regionrådet for Hadelands aktiviteter og prosjekter i året som gikk. I tillegg sier den noe om regnskap og hvordan det jobbes.

Vurdering:

Vedlegg til sak

Handlingsplan 2020 -
revidert etter vedtak c

Utskrift regnskap
Regionrådet 2020 dri

Utskrift regnskap
Regionrådet prosjekt

Regnskap
Regionrådet - prosjek

Årsmelding 2020

7/21 Regional handlingsplan 2021 - revidert etter ferdig regnskap 2020

Arkivsak-dok. 11/02958-301
Arkivkode. 025
Saksbehandler Vibeke Buraas Dyrnes

Saksgang	Møtedato	Saknr
Regionrådet	26.03.2021	7/21

Daglig leders innstilling:

Vedlagt utkast til «Regional handlingsplan for Hadeland 2021» vedtas som retningsgivende for bruk av midler fra fond og partnerskapsavtaler med kommunene, Innlandet fylkeskommune og Viken Fylkeskommune i 2021.

Saksdokumenter

Handlingsplan 2021 med budsjett – revidert
Sak 1/21 – Regional handlingsplan 2021
Regnskap for bruk av partnerskapsmidler og drift 2020

Vedlagt

Ja
Nei
Nei

Saksopplysninger:

Regional handlingsplan ble behandlet og vedtatt med noen endringer 5.februar 2021 av Regionrådet for Hadeland IPR. Det ble avtalt at man skulle komme tilbake til rådet med revidert versjon av budsjettet etter regnskapet fra 2020 var klart. Nå er det klart, og budsjettet er justert i henhold til det. Ferdig regnskap viser ca 640 000,- mindre til bruk i 2021 enn først antatt. Det er også viktig å si at i budsjettet er det ikke tatt med noen fylkeskommunale overføringer for 2021, noe som vi håper vi skal få på plass. Det vises ellers til dokumentet med Regional Handlingsplan med budsjett – revidert og sak 1/21 for mer informasjon.

Vurdering:

Det vurderes ønskelig at Regionrådet for Hadeland IPR vedtar revidert Regional Handlingsplan som retningsgivende.

Vedlegg til sak

Handlingsplan med
budsjett 2021 - revidert